DZIENNIK POLSKI

ORGAN STRONNICTWA POLSKIEJ DEMOKRACJI

Nr.737 SOBOTA 23.WRZEŚNIA 1944 r. ROK V.

ROSJANIE SFORSOWALI WISŁĘ W WARSZAWIE.

Podano przed dwoma dniami przez "Atlantic Wall" wiadomość o sforsowaniu Wisły w Warszawie przez Rosjan,została wczoraj potwierdzona przez gen.Bora. Oto co mówi komunikat z frontu Warszawy. W śródmieściu znaczne postępy naszych oddziałów w kierunku Wisły,zwłaszcza w ul.Książęcej i rejonie placu Zbawiciela. Nawiązaliśmy pełną łączność z oddziałami rosyjskimi,które przeprawiły się z Pragi przez Wisłę i utworzyły przyczółek na zachodnim brzegu. Ciężki ogień niem.artylerii koncentruje się między ul.Towarową i Żelazną. Nastąpiły dalsze zrzuty broni i amunicji przez samoloty sowieckie. Sytuacja żywnościowa w Warszawie nadal poważna.

Również komunikat moskiewski donosi o sforsowaniu Wisły w Warszawie i nawiązaniu łączności z oddziałami gen.Bora. "Atlantic Wall" donosząc o dalszych przerzutach wojsk tow.na zachodni brzeg Wisły,mówi także o obsadzeniu przez oddziały sow.wielu wysp-mielizn na Wiśle,będących dobrymi bazami wypadowymi w ataku na Warszawę.

Brytyjski min.lotnictwa sir Archibald Sinclair odpowiadając listem na depeszę prem.Mikołajczyka zapewnił,że pragnienie niesienia pomocy walczącej Warszawie jest udziałem wszystkich członków rządu angielskiego,żywiących pełen podziw dla bohaterstwa i poświęcenia bojowników polskiej stolicy.

BITWA O WROTA ZAGŁ. RUHRY.

Bryt.formacje pancerne toczą zacięte walki na północ od Nijmegen,chcąc uzyskać pełny i szeroki kontakt bojowy z amerykańskimi spadochroniarzami w Arnheim,którzy otrzymawszy posiłki utrzymują nadal w swym ręku most na długim ramieniu Renu w Arnheim. Opór Niemców jest bardzo silny. Walczą tu także polskie oddziały spadochronowe. Desant sprzymierzonych wziął dotychczas 2.000 jeńców. Korytarz Eindhoven-Nijmegen przez który płynie nieprzerwana rzeka posiłków - został poszerzony do szerokości 40 km. Wszystkie niem.ataki na jego boki dla przerwania tej magistrali i nawiązania kontaktu z odciętymi na zachodzie formacjami hitlerowskimi,zostały zdecydowanie odrzucone. Armie kanadyjsko-polskie poszerzają zdobyty teren u ujścia Skaldy. Zajęto tu miasto Terneuzen. Polacy oczyścili 100 km.kwadr.terenu i wzięli 1.700 jeńców.

Na wszystkich odcinkach linii Zygfryda stawiają Niemcy silny opór,przechodząc ciągle do kontrataków,które np. w Geilenkirchen odrzucono i Amerykanie posunęli się naprzód. Na wschód od Akwizgranu sprzymierzeni opanowali większą część miasta Stolberg. Na granicy Luxemburga pod Diekirch Niemcy w silnym natarciu zyskali nieco na terenie. Nad dolną Mozelą sprzymierzeni posunęli się na 10 km.przed Metzem. Na wschód od Nancy szaleje nadal wielka bitwa pancerna,w której w ciągu 5-ciu dni zniszczono 130 niem.czołgów. VII.armia przekroczyła wielkimi siłami górną Mozelę.

Dowódca Brestu gen.Rancke został po kapitulacji odwieziony do Londynu samolotem wraz ze swym psem. Prócz niego dostało się do niewoli jeszcze dwóch generałów; Rauch i von der Moose. W Boulgne skapitulował jego dowódca gen.Hein wraz ze sztabem. Ilość jeńców wynosi tu 8.000.

Urzędowo ujawniono,że w operacjach inwazyjnych w południowej Francji brały udział jednostki polskiej marynarki handlowej,przewożąc wojsko i ekwipunek.

"Atlantic Wall" twierdzi,iż walki między Nijmegen a Arnheim są dlatego tak niezwykle zażarte,bowiem niem.oddziały otrzymały osobisty rozkaz Hitlera wyrzucenia aliantów z tych terenów za wszelką cenę. Sytuacja w Arnheim pogarsza się szybko dla Niemców,bowiem Amerykanie otrzymują wielkie posiłki drogą powietrzną.

KLESKI NIEM.WE WŁOSZECH I NA WSCHODZIE.

WŁOCHY. - Jak już donosiliśmy VIII. armia zdobyła Rimini,biorąc 8.000 jeńców. Do miasta pierwsze wkroczyły wojska greckie. Alianci posuwając się naprzód po szosie Rimini-Bolonia,przekroczyli rzekę Marecchia. Straty Niemców są olbrzymie. Pierwsza niem.dywizja spadochronowa poniosła straty wyższe niż pod Monte Cassi-

ne. Dwie dywizje piechoty zostały w pień wycięte. V.armia zdobyła miasto Firenzola i znajduje się tylko o 2 km.od przełęczy-Futa.

WSCHOD. - Marsz.Stalin doniósł w rozkazie o zdobyciu Tallina. Na całym 3oo - kilometrowym froncie państw bałtyckich - szybki pochód wojsk rosyjskich. Pod Rygą wbito dwa kliny,otaczając liczne grupy - niemieckie. Flota ros.obsadziła wody wokół Łotwy i Estonii celem udaremnienia wszelkich prób ewakuacji morskiej. Rząd fiński poinformował szczegółowo dowództwo sowieckie o niem.polach minowych na wodach Bałtyku.

INNE FRONTY.

WOJNA LOTNICZA. - Tysiąc bombowców - amer.bombardowało wczoraj z baz angiel - skich i włoskich miejscowości w środkowych Niemczech,między nimi Cassel i lotnisko - Rühm koło Monachium. Cassel płonie jeszcze w dwanaście godzin po nalocie. Inne - formacje zbombardowały Larissę w Grecji.- "Atlantic Wall" donosi o wielkich walkach lotniczych nad Kolonią i zniszczeniu wielu maszyn na ziemi na lotnisku w Rühm.

BAŁKANY. - Wojska ros.w pochodzie na Arad są już o 3o km.od granicy Węgier. - Partyzanci greccy atakują linie komunikacyjne. W Jugosławii zdobyli powstańcy półwysep Periewal.

PACYFIK. - Amerykanie rozpoczęli bitwę o Filipiny wielkim nalotem na Manillę. Zniszczono 2o5 japońskich samolotów,uszkodzono pływający dok. Straty USA tylko - 15 maszyn. Władze japońskie zaprowadziły na Filipinach stan wyjątkowy.

ROZNE WIADOMOSCI.

- Premier Węgier Lakatos ujawnił,że - starania rządu węgierskiego idą w kierunku wyprowadzenia Węgier z wojny. "Atlantic Wall" donosi o wysłaniu dyplomatów - węgierskich do państw neutralnych dla przygotowania gruntu pod pertraktacje pokojowe. Liczy się z tym i dowództwo niemieckie,czyniąc przygotowania do ewakuacji - wojsk z Węgier i zgrupowania ich na granicy Rzeszy.

- Prez.Roosevelt wyjawił na konferencji prasowej,iż w naradach z Churchillem poświęcono wiele czasu nad planem przekazania rządowi włoskiemu odpowiedzialnych funkcji,spełnianych dotychczas przez administrację aliantów.

- Premier belgijski Pierlot zgłosił - dymisję na ręce regenta księcia Karola, - prosząc przy składaniu rezygnacji,by utworzenie nowego rządu powierzone zostało - jednemu z tych polityków,którzy kierowali walkę pod okupacją,a także by w rządzie zasiedli przedstawiciele ruchu oppru.

- Z dniem 16.września zmniejszono w - Niemczech tygodniową rację chleba o 2oo gramów,zapowiadając równocześnie wprowadzenie ograniczeń w spożyciu cukru i tłuszczów. Obniżenie przydziałów wytłumaczono nader złymi wynikami żniw w porównaniu z rokiem ubiegłym i utratą krajów - okupowanych,które dotąd pokrywały 15% - spożycia zbóż chlebowych i 2o% zapotrzebowania tłuszczu i mięsa. Na całym terenie zachodnich Niemiec urządza się punkty żywnościowe dla uciekinierów,podążających masowo na wschód. DNB uskarża się na atakowanie kolumn uciekinierów pociskami rakietowymi przez samoloty aliantów. W wynikłym popłochu i panice gubią się - członkowie rodzin,a zwłaszcza dzieci. -- Szlaki uchodźców oblepione są kartkami - z nazwiskami i informacjami,za pomocą - których poszukują się wzajemnie zagubieni członkowie rodzin.

OSTATNIE WIADOMOSCI - godz.9.2o rano.

- Z kwatery sprzymierzonych donoszą , że na całej linii frontu od Arnheim aż - po wrota belforckie wzrasta stale nasilenie walk. Lotnictwo sprzymierzonych -- atakuje bez przerwy linie komunikacyjne na zapleczu frontu.

- Po zdobyciu Rimini VIII.armia rozpoczęła szybki pochód ku linii Padu ścigając pobite wojska niem.

- W Rumunii Rosjanie zajęli miasto - Arad,leżące tuż przy granicy węgierskiej.

- W Warszawie przy silnym wsparciu - ognia artylerii sowieckiej oddziały nasze zdobyły ul.Książęcą oraz pewne tereny leżące nad Wisłą. Na wybrzeżu Wisły pełna współpraca bojowa oddziałów polskich i rosyjskich.

- Kwatera sprzymierzonych naszkicowała aktualną działalność administracji - wojskowej na terenach okupowanych Rzeszy. Zniesione zostały wszystkie ustawy dające przywileje członkom partii hitlerowskiej jak również ustawy norymberskie. - Rozwiązano wszystkie trybunały hitlerowskie i zawieszono działalność sądów karnych i cywilnych. Administracja opiekuje się jeńcami sprzymierzonych i robotnikami cudzoziemskimi. Przeprowadzono aresztowania zbrodniarzy wojennych,schwytanych na terenie okupowanym. Rozwiązane - zostały wszystkie organizacje hitlerowskie o charakterze militarnym. Wydano - nakaz oddania aparatów radiowych. Wprowadzono cenzurę listów,telegramów i rozmów telefonicznych,a jako środek płatniczy wprowadzono markę okupacyjną.

WIADOMOSCI RADIOWE.

- „ Eindhofen cały dzień po wkroczeniu aliantów tłumy wiwatowały witając okrzykami radości każde auto jadące w stronę Renu. Oddziały SS, walczące nad Mozelą, biją się z niesłychaną zaciętością. W bitwie na południowy wschód od Nancy oddziały te powtarzają bezustannie ataki. Jeden z dowódców amerykańskich patrząc na ich walkę powiedział : "Oni są pijani albo szaleni". - Ataki ich jednak nie zachwiały szeregów amerykańskich. Bitwa ta była prawdziwą krwawą kąpielą dla SS. Korespondent "Daily Telegraph" podaje, że również bitwa nad Mozelą z oddziałami SS-ów jest niezwykle krwawa. Muszą oni ponosić ciężkie straty, ale mimo to codzień i co godzinę powtarzają swe bezplanowe ataki i za każdym razem zostają krwawo odparci.

- Brytyjskie Ministerstwo Wojny doniosło o nowym typie broni, stosowanym od dnia inwazji przez oddziały saperów. Jest to pojazd przypominający wyglądem czołg typu Churchill. Posiada on urządzenia do zabierania ładunków wybuchowych, przeznaczonych do wysadzenia niem. umocnień, a nadto specjalny rodzaj moździeża, wyrzucającego pociski o mocy wielokrotnie przewyższającej siłę wybuchów normalnych pocisków moździeży. Pojazdy zabierają ze sobą specjalny rodzaj szyn, na których można poruszać się na tego rodzaju terenach, jak piaski, wybrzeża i moczary. Nowa broń, której szczegóły nie mogą być jeszcze ujawnione, odegrała olbrzymią rolę w czasie inwazji, zwłaszcza w pierwszym dniu, kiedy dzięki potężnej sile ładunków, którymi wysadzano umocnienia, oddziały gen. Montgommery przebyły w niektórych odcinkach do 12-tu mil ang. w ciągu jednej doby.

- Komentator radia brytyjskiego podkreśla olbrzymią doniosłość dzieła, zapoczątkowanego rozkazem gen. Eisenhowera do niemieckiej ludności na terenach okupowanych. Nie wdając się w zawiłą sprawę rozróżnienia między narodem niemieckim a hitleryzmem trzeba stwierdzić jedno, mianowicie, że pòdczas gdy jest niemożliwością zlikwidować niemiecki naród, to nie jest niemożliwością zlikwidowanie hitleryzmu. To ostatnie zadanie jest ważniejsze, niż zmiany terytorialne, niż ukaranie zbrodniarzy wojennych, niż nawet bezwarunkowa kapitulacja, aczkolwiek wszystkie tamte postulaty są niewątpliwie słuszne. Nie co innego jak właśnie zupełne zniszczenie hitleryzmu jest celem obecnej wojny. Wymaga to uwięzienia wszystkich przywódców hitlerowskich, wykorzenia całego narodowo-socjalistycznego systemu nauczania. Jest to żadanie tym ważniejsze, że nie wchodzi w zakres polityki na dłuższą metę, lecz dotyczy najbardziej bezpośredniej przyszłości.

- Dziennik Brytyjski "Star" pisze : "Masowe poddawanie się Niemców powinno być przestrogą dla hitlerowców. Przestrogą powinna być dramatyczna sytuacja nad Renem. - Niemcy stracili w kilku tygodniach francuskiej i belgijskiej kampanii 4oo.ooo jeńców i nie mogą przeciwstawić żadnych sił aliantom, gdyż zapasy ludzi i materiałów są na wyczerpaniu.

- Fińscy oficerowie łącznikowi z Berlina donoszą, że ruch antyhitlerowski w kraju wzmaga się mimo fali teroru. W armii obserwuje się osłabienie ducha i dyscypliny. - W obecnej sytuacji, w jakiej Niemcy się znajdują z powodu braku surowców i zapasów, nie są w stanie prowadzić wojny dłużej jak dwa miesiące.

- W czasie walk w Normandii poległ bohaterską śmiercią dowódca sławnego pułku piechoty Lancashire. Gdy pod morderczym ogniem niemieckim pułk zaczął się cofać, pułkownik osobiście poprowadził go do ataku, krocząc sam środkiem ostrzeliwanej drogi z laską w ręku i różą w klapie munduru, jak tego wymagała tradycja pułku. Gdy zginął zastąpił go major, a po zranieniu go objął dowództwo kapitan. Natarcie pułku doprowadziło do zdobycia pozycji.

- "Krasnaja Zwiezda" zamieszcza artykuł na temat stosunku do Niemców po wojnie. - Czytamy tam - Teraz, gdy zbliża się chwila klęski Niemiec, sprawa ukarania ich staje się coraz bardziej aktualna. Narody domagają się, aby zbrodniarze ponieśli zasłużoną karę. Jednakże gdzieniegdzie odzywają się głosy pobłażania. W istocie rzeczy są to głosy nawołujące do powtórzenia błędu traktatu wersalskiego, i do pozostawienia zalążków nowej wojny. Zbrodnie niemieckie z czasów wojny 1914-1918 były bardzo poważne. Liczne komisje ustaliły dokładnie wypadki rozstrzeliwania niewinnej ludności i jeńców, niepotrzebnego palenia wsi i miast i t.d. Podczas traktatu nie zapomniano o tych zbrodniach. Artykuł 7-my traktatu przewiduje ukarania Wilhelma. Ale sprawa ta zostaje potem załatwiona bardzo prosto. Otó Wilhelm schronił się do Holandii, która

nie zgodziła się na wydania go,a mocarstwa nie znalazły środków,aby wymusić wydanie wroga. Niemcy zrozumieli,że nie szukają oni sposobów ukarania ich zbrodni. Sąd pozostał sądem na papierze. Również bezowocną była walka o wymiar sprawiedliwości nad pomocnikami Wilhelma. Rządy sojusznicze zażądały wydania 89o osób dla przeprowadzenia nad nimi sądu. Jednak amb.Lentner niezgodził się na wręczenie tej noty rządowi niemieckiemu i prosił o dymisję. Rząd niem. wystosował do rządów sojuszniczych notę, w której udowadniał,że niemożliwem jest wydanie tych osób,ponieważ naród niemiecki nie pozwoli,aby ich rodaków sądziły inne narody - wydanie tych ludzi wywołałoby wstrząs w narodzie niemieckim. Z punktu widzenia prawnego to stanowisko rządu niemieckiego było bezpodstawne. Rząd niemiecki oświadczył,że przeprowadzi proces nad tymi ludźmi,zobowiązał się do bezstronnego sądzenia,i zapewnił wszystkim rządom zainteresowanym udział w tym procesie. Tak rozpoczął się sąd w Lipsku. Jednego ze zbrodniarzy skazano na lo miesięcy więzienia,innego na 5. Stoeeger,który był oskarżony o wydanie w roku 1914 rozkazu rozstrzeliwania rannych jeńców francuskich,i któremu winę udowodoniono,został uniewinniony ponieważ ... brak był.. oryginalnego pisemnego rozkazu. Tak wykonali Niemcy swoje przyrzeczenia. Tak Niemcy sądzili Niemców. W sądzie lipskim odegrana została komedia sprawiedliwości. Jednym z wielkich błędów historycznych jest bezkarność Niemców za zbrodnie z roku 1914 - 1918". Wpływ jaki ZSRR ma na rozwiązanie zagadnień powojennych stanowi najlepszą gwarancję,że błędy te nie zostaną powtórzone. Hitler i jego pomocnicy muszą ponieść zasłużoną karę.

- Korespondent radia brytyjskiego,emigrant norweski podaje,jako główną przyczynę odmowy wycofania się z Finlandii Niemców okoliczność,że musieliby uchodzić drogą morską wzdłuż wybrzeży fińskich i Norwegii,coby ich naraziło na ataki lotnictwa, bądź też przez półn.Norwegię,stanowiącą teren dziki,pokryty tundrami,bez możności organizacji kwater dla 25-tysięcznej armii niemieckiej na północy Finlandii i wreszcie bez połączeń kolejowych,gdyż 3 prowizoryczne linie wybudowane przez Niemców z trudnością mogły przysyłać ... tylko niewielkie dostawy na front rosyjski. Dalsze przeszkody to surowy klimat i nienawiść ludności,na którą Niemcy niejednokrotnie gorzko się użalali.

- Jeden z dzienników fińskich donosi,że warunki przyjęte przez Finlandię muszą być lojalnie wypełniane,ażeby dać dowód,że Finlandia pragnie dobrych stosunków z Rosją. Jeżeli Finlandia przeżyła wojnę,to przeżyje również pokowj.

- Komunikat niemiecki skarży się,że Niemcom w Finlandii nie pozostawiono dość czasu na ewakuację z tego kraju. Dla dokonania ewakuacji Niemcy potrzebują jeszcze 3 tygodnie czasu. Donoszą,że w zatoce fińskiej operują niem.okręty i jednostki desantowe. Niemcy usiłujący uciec z Finlandii przez Szwecję,zostali internowani w porcie Kolmar.

- Korespondent radia brytyjskiego w Sztokholmie donosi o dalszych zarządzeniach szwedzkich w celu przeciwdziałania ewentualnym próbom agresji niemieckiej. Między innymi silnie zaminowano okolice wysp Alandzkich.

- Na terenie Hiszpanii przebywa wielu Niemców,opanowali oni 2o% hiszpańskiego przemysłu wojennego. Wśród nich znajduje się wielu zwolenników Hitlera. Brytyjski korespondent podkreśla,że w myśl układu w Teheranie żadne państwo neutralne nie może udzielić schronienia niemieckim zbrodniarzom wojennym.

- Ze Sztokholmu donoszą o dalszych ewakuacjach niemieckich oddziałów w Danii. Szwedzki minister sprawiedliwości oznajmił,że został opracowany szczegółowy projekt w sprawie traktowania przestępców wojennych,ktorzyby próbowali szukać schronienia na terytorium szwedzkim. Minister oznajmił,że już do tej pory schroniła się do Szwecji niewielka ilość współpracowników niemieckich.

- W Belgii przed opuszczeniem Bruges grupa 4o-tu hitlerowców zrabowała dzieła sztuki Van Dycka i Michała Anioła. W Nicei wydano wyrok śmierci na 2o-tu zdrajców prohitlerowskich.

NA FUNDUSZ PRASY : Wiąz-2oo,Alek-3oo,Nr. 876-5o,Słowian-loo,S-5o,Kiwdul-loo,Mściciel-2o,Dzwon-5o,Julek i Edziu-3o,Zielony-5o,Janka-3oo,Ewa-2oo,Turek-2oo,Gwiazda-5o, Wesna-5o,Gwóźdź-15o,Nr.27-5o,Marcinkiewicz 8o,Krzepa-loo,ZZ-5o,Aster-15o,Sól-loo,Eskulap-2oo,Słowian-loo,Do-loo,Marek-3oo,Ona loo,Antek-loo,Bomba-2 gumy do roweru,Bończa-2oo zł. i lampka bateryjna.
Nadzieja-2o,Kruk i Żaba-2oo,Warta-5o,Marek 5o,Kawu-2oo zł.
POLSKA DEMOKRACJA - ŻOŁNIERZOM POLSKIM: Kopyto II - 5oo, paczki : Budzik,Mela,Anka Aster,Lola,Mania,Perliczka,Fotoś,PP.
NA POMOC WALCZĄCEJ WARSZAWIE : Od Przyjaciela - lo.ooo zł.,Wesele-1.loo zł.